

Brüssel, 27. mai 2019
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2008/0140(CNS)

9567/1/19
REV 1

SOC 381
ANTIDISCRIM 13
JAI 564
MI 463
FREMP 73

ARUANNE

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER I) / nõukogu
Eelmise dok nr:	14253/18
Komisjoni dok nr:	11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246 - COM(2008) 426 final
Teema:	Ettepanek: nõukogu direktiiv, mis käsitleb võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamist sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest - Eduaruanne

I. SISSEJUHATUS

Komisjon võttis 2. juulil 2008 vastu nõukogu direktiivi ettepaneku, mille eesmärk on laiendada kaitset usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise eest ka väljapoole tööhõive valdkonda. Kavandatava võrdset kohtlemist käsitleva horisontaalse direktiiviga, mis täiendab selles vallas kehtivaid EÜ õigusnorme¹, keelatakse diskrimineerimine eespool nimetatud põhjustel järgmistes valdkondades: sotsiaalkaitse, sh sotsiaalkindlustus ja tervishoid; haridus; ning juurdepääs kaupadele ja teenustele, sealhulgas eluasemele.

¹ Elukoige nõukogu direktiivid 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ ja 2004/113/EÜ.

Suur enamik delegatsioone on ettepaneku suhtes põhimõtteliselt positiivselt meelestatud ning paljud on kiitnud heaks asjaolu, et ettepaneku eesmärk on täiendada olemasolevat õigusraamistikku, käsitledes kõiki nelja diskrimineerimise põhjust horisontaalse lähenemisviisi abil.

Enamik delegatsioone on kinnitanud, et on oluline edendada võrdset kohtlemist kui Euroopa Liidu ühist sotsiaalset väärtust. Mitu delegatsiooni on eriti rõhutanud ettepaneku tähtsust ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamise kontekstis. Mõni delegatsioon oleks siiski eelistanud puuetega inimeste suhtes kaugemaleulatuvamaid sätteid.

Teatavad delegatsioonid on diskrimineerimise vastase võitluse tähtsust rõhutades on mõned delegatsioonid siiski pidanud varem küsitavaks vajadust komisjoni ettepaneku järele, millega nende arvates sekkutakse teatavates küsimustes liikmesriikide pädevusse ja mis on nende arvates vastuolus subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega. Lisaks peavad nad endiselt küsitavaks sotsiaalkaitse ja hariduse kuulumist kohaldamisalasse.

Mõned delegatsioonid on samuti soovinud täpsustusi ning väljendanud muret iseäranis seoses õiguskindluse puudumise, pädevuste jaotuse ning ettepaneku praktilise, rahandusliku ja õigusliku mõjuga.

Kaks delegatsiooni on säilitanud ettepaneku kui sellise suhtes üldise reservatsiooni.

Praegu on kõik delegatsioonid säilitanud teksti suhtes analüüsi reservatsiooni. CZ, DK ja UK on säilitanud parlamentaarse analüüsi reservatsiooni. Komisjon on oma esialgset ettepanekut kinnitanud ning säilitanud analüüsi reservatsiooni kõikide sellesse tehtud muudatuste suhtes.

Euroopa Parlament võttis oma arvamuse vastu nõuandemenetluse korras 2. aprillil 2009².

Lissaboni lepingu jõustumise järel 1. detsembril 2009 kohaldatakse selle ettepaneku suhtes nüüd Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 19; seega on pärast Euroopa Parlamendilt *nõusoleku* saamist vajalik nõukogu ühehäälnene otsus.

² Vt dok A6-0149/2009.

II. NÕUKOGU TÖÖ RUMEENIA EESISTUMISE AJAL

Sotsiaalküsimuste töörühm jätkas ettepaneku³ läbivaatamist, tuginedes eesistujariigi sõnastusettepanekutele⁴, milles keskendutakse mitmele küsimusele, sealhulgas diskrimineerimine mitmel alusel, eelarvamusest lähtuv diskrimineerimine, korraldus diskrimineerida, proportsionaalsed erinevused kohtlemises, kaupadele ja teenustele juurdepääsu korral ning ligipääsetavuse puhul. Eesistujariik muutis teksti ühtlasemaks kooskõlas praeguste õigusaktide koostamise põhimõtetega.

a) Põhimõistete lisaselgitused

i. Diskrimineerimine mitmel alusel (artikli 2 lõige 3-a ja põhjendus 12ab)

Pärast delegatsioonide panust soovitas eesistujariik paigutada selle mõiste eraldi lõikesse ja ühtlustas terminoloogiat, asendades mõiste „mitmekordne diskrimineerimine“ mõistega „diskrimineerimine mitmel alusel“. Teatavad delegatsioonid väljendasid kahtlust seoses mõiste „diskrimineerimine mitmel alusel“ kitsendamisega ettepanekus esitatud neljale alusele. Siiski nõustus enamik delegatsioone 16. mai töörühmas muudatustega seoses eespool nimetatud kontseptsiooniga.

ii. Eelarvamusest lähtuv diskrimineerimine (artikli 2 lõike 2 punkt d-a ja põhjendus 12a)

Eesistujariik lisas artikli 2 lõikesse 2 uue punkti, mis käsitleb „eelarvamusest lähtuva diskrimineerimise“ mõiste, mis lisati põhjendustesse arutelu eelmiste etappide jooksul. Eesistujariigi ettepanek sai laialdase toetuse. Siiski väljendas üks delegatsioon muret seoses mõiste „eelarvamusest lähtuv diskrimineerimine“ määratluse ülevõtmisega siseriiklikku õigusesse, võttes arvesse asjaolu, et inglise keeles kasutatakse kaht tegusõna (nii „assumed“ kui ka „perceived“).

³ Koosolekud toimusid 2. aprillil ja 16. mail.

⁴ Dokumendid 7852/19 ja 8812/19.

iii. Korraldus diskrimineerida (artikli 2 lõike 2 punkt d-b)

„Korraldus diskrimineerida“ lisati artikli 2 lõike 2 uude punkti. Eesistujariik andis delegatsioonidele selgitusi selle kohta, et mõistel puudub ametlik määratlus, kuid see sisaldub muudes olemasolevates võrdse kohtlemise direktiivides, et muuta kaitse diskrimineerimise vastu terviklikumaks. Samuti on sätestatud, et see on valdkond, mis võib kohtupraktika kaudu areneda.

b) **Proportsionaalsed erinevused kohtlemises (artikli 2 lõige 7 ja põhjendused 15 ja 15a)**

Paljud delegatsioonid väljendasid tugevat tahet tagada ettepaneku kooskõla ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni nõuetega ja ühtlustada teksti. Samal ajal, kui eesistujariik selle nimel pingutas, tegi ta ettepaneku jätta välja lõik, milles käsitletakse proportsionaalseid kohtlemise erinevusi vanuse ja puude alusel finantsteenuste osutamise kontekstis. See oli laialdaste arutelude tulemus võimaluse üle lubada aktuaarsete põhimõtete ja statistiliste andmete alusel proportsionaalseid erinevusi kohtlemisel, mille puhul ei pea tingimata seostamata isiku tervislikku seisundit tema puudega. Mitmed delegatsioonid väljendasid siiski kahtlusi selle väljajätmise suhtes, väites, et kõnealust küsimust on juba käsitletud ettepaneku arutelu varasemates etappides ning et on oluline säilitada need sätted seoses kindlustuse, panganduse ja muude finantsteenustega. Eesistujariik jõudis järeldusele, et vaja on edasisi arutelusid ja täiendavat viimistlemist.

c) **Juurdepääs kaupadele ja teenustele (artikli 3 lõike 1 punkt d)**

Kaupadele ja teenustele juurdepääsu käsitleva sätte osas tegi eesistujariik ettepaneku jätta välja tekst „mida pakutakse väljaspool era- ja perekonnaelu“ ning säilitada üksnes tekst „mis on üldsusele kättesaadavad“. Ettepanek põhines aruteludel, mis käsitlesid võimalusi pakkuda kaupu ja teenuseid eraelu kontekstis, kuid tehes need siiski kättesaadavaks üldsusele (nt sotsiaalmeedias ja -platvormidel) ning selle üle, kas sellised olukorrad kujutavad endast diskrimineerimist. Väike arv delegatsioone ei toetanud soovitatud väljajätu ja kutsus üles pöörduma tagasi eelmise sõnastuse juurde. Kõnealust sätet tuleks täiendavalt arutada.

d) **Puuetega inimesi käsitlevad sätted**

Eesistujariigi tehtud sõnastusettepanekutes täpsustati puuetega inimesi käsitlevaid sätteid ning kogu tekstis ühtlustati viited puuetega inimeste õiguste konventsioonile. Eelkõige rõhutati põhjenduses 20ab, kuivõrd tähtis on puuetega inimeste juurdepääsetavuse tagamine teistega võrdsetel alustel.

III. KOKKUVÕTE

Rumeenia eesistumisperioodil on tehtud reaalseid edusamme mitmes küsimustes. Kuigi kavandatud direktiivi eesmärkidel on laialdane toetus, on vajaliku ühehäälsuse saavutamiseks nõukogus vaja tehnilist tööd ja täiendavaid poliitilisi arutelusid.